

INTERMEZZO

Mert Yeşilmenderes

mertyesilmenderes@hotmail.com

30. Brahms Festivali'nin Ardından

Lübeck Müzik Yüksekokulu ve Lübeck Brahms Enstitüsü iş birliğiyle 30 yıldır hayat bulan Brahms Festivali'nin 30 yıl etkinlikleri "Fantastik" teması adı altında yapıldı. Yazarımız Mert Yeşilmenderes Festivali'e dair izlenimlerini Andante okuyucuları için kaleme aldı.

Klasik müzik festivalleri uzun yıllardır dünyanın neredeyse her köşesinde müzisyenler ve müzikseverler için vazgeçilmez bir buluşma noktasına dönüşmüş durumda. Özellikle köklü ve gelenekselleşmiş festivallerin takipçileriyle çok daha derin bağlar kurabildiklerini gözlemliyorum. Festival başlığı altında belirli sanatçıları belirli fikir ve temalarla bir araya getirdiğiniz zaman, müzik hem dinleyenler hem de onu icra edenler için daha da özel bir anlam kazanmış oluyor. Sanırım festival ruhunu konser salonlarının rutin sezon konserlerinden

daha ayrıcalıklı kılan da bu.

Gerçek anlamda ses getirecek bir festivale imza atabilmek için eliniz çok güçlü olmalı. Günümüz ekonomik şartlarında sponsorluk desteği bulmak özellikle büyük ölçekli organizasyonlar için zorunlu hale geldi. Alınan destek ne kadar büyükse festivaller de o kadar donanımlı, dinleyici kapasitesi yüksek salonları kiralayabilir ve uluslararası arenada isim yapmış sanatçıları programına dahil edebilir. Etkinliklerin basında yankı uyandırması açısından medya ile olan ilişkiler de çok önemli. Tüm bunların başarıya

Behnhaus Drägerhaus Müzesi Lübeck

E.T.A. Hoffmann

ulaşması için A'dan Z'ye mükemmel bir uyum içerisinde çalışan bir ekip ise şart. Bunların dışında köklü festivallerin çoğu kendini tekrar etmemek adına her yıl özel bir tema da belirliyor. Program içeriği ve hatta davet edilen sanatçılar bu temaya göre şekillendiriliyor. Kısacası bizlerin kısıtlı bir zaman dilimi içerisinde birbiri ardına takip ettiği konserlerin perde arkasında en az bir yıllık kaotik diyebileceğim bir planlama süreci yatıyor.

Peki, büyük bütçeler, gösterişli mekanlar veya dünyaca ünlü yıldızlar olmaksızın kaliteli bir klasik müzik festivali yapılamaz mı? Elbette yapılabilir. Bu yazımda sizlere henüz kısa bir zaman önce, 6 – 15 Mayıs 2022 tarihleri arasında yapılan ve benim de takip etme fırsatını bulduğum 30. Lübeck Brahms Festivali'ni tanıtmak istedim. Lübeck, Almanya'nın oldukça sakin ve mütevazı şehirlerinden biri olmasına karşın her yıl hem Schleswig-Holstein Müzik Festivali'ne hem de Brahms Festivali'ne ev sahipliği yapıyor. En az edebiyatçılar için olduğu kadar müzisyenler için de son derece çekici bir şehir olduğunu söyleyebilirim.

Brahms Festivali tam 30 yıldır Lübeck

Müzik Yüksekokulu ve Lübeck Brahms Enstitüsü iş birliğiyle hayata geçirilen bir üniversite festivali. Seçilen temalar, son derece bilgilendirici ve keyifli açıklamalı konserler, her bir konser programının özenle şekillendirilmesi ve yolun bir noktada mutlaka Brahms'a çıkıyor olması açısından inanılmaz bir beyin fırtınasının ürünü olduğu aşikar. Prof. Dr. Wolfgang Sandberger'in direktörlüğünde üniversitenin farklı enstrüman bölümlerinden profesörlerin oluşturduğu festival komitesi tam bir yıl boyunca sayısız toplantılar yaparak kafa kafaya veriyor ve ortaya her yıl bu muazzam nitelikli festivali çıkarıyor. Festivalin perde arkasında görev alan neredeyse herkesin bizzat müzisyen olduğunun altını özellikle çizmek istiyorum. Festival her yıl Mayıs ayının ilk haftasında başlayıp yaklaşık 10 gün sürüyor ve isim babası olan Johannes Brahms'a (d. 07.05.1833) bir de bu şekilde atıfta bulunuyor.

2022 Yılıın Teması: Fantastik

Koronavirüs salgınının gölgesinde geçen 2020 ve 2021 yıllarının ardından festival bu yıl öncekilerden daha farklı bir konseptle karşımıza çıktı. 2022 yılının teması olarak "Fantastik" belirlenmiş ve program içeriği bu tema çerçevesinde şekillendirilmiş. Çıkış noktası ise 200. ölüm yılı dönümü nedeniyle Alman edebiyatçı ve besteci Ernst Theodor Amadeus Hoffmann olmuş.

Özellikle fantezi türünde yazdığı romanlar ve yarattığı eksantrik karakterler ile ideal bir Romantik dönem sanatçısı olarak görülen E.T.A. Hoffmann, bu yönüyle Robert Schumann ve Johannes Brahms başta olmak üzere Romantik dönemin önde gelen bestecilerini derinden etkilemiş. Schumann'ın düzenli olarak Hoffmann okuduğunu ve eserlerinde (Ör.: *Kreisleriana* Op. 16, *Fantasiestücke* Op. 12, *Nachtstücke* Op. 23) Hoffmann'ın yarattığı hikayelere, karakterlere ve edebî türlere göndermeler yaptığını biliyoruz. Brahms ise özellikle gençlik yıllarında Hoffmann'ın romanlarıyla haşır neşir olmuş ve hatta bazı mektuplarını

bir şehir. Johann Sebastian Bach'ın 1705 yılında yaklaşık 400 kilometre yol yürüyerek Arnstadt'tan Lübeck'e sırf Buxtehude'yi dinlemek ve onunla çalışabilmek için gelmesi sanırım bu durumun en iyi özeti. 10'un üzerinde tarihî orgu ile bu kültürün Lübeck'in ayrılmaz bir parçası olduğunun çok iyi bilincinde olan Brahms Festivali de programında org müziğine büyük oranda yer vermiş. Festivalin sabah durağı görevini üstlenen bu konserlerde Lübeck Müzik Yüksekokulu org profesörleri ve öne çıkan öğrencileri ilginç şekilde Modest Mussorgsky, Richard Wagner ve Louis Vierne gibi org müziğiyle pek de özdeşleştirmedığımız bestecilerin eserleri ve kendi doğaçlamalarıyla yer aldılar. Dinleyicilere alışılmadık dışında deneyimler yaşatmayı ve yeni tatlar sunmayı misyon edinen okulumuzun bu yönde atmış olduğu adımlardan bir tanesi de sanırım bu.

Johannes Brahms olarak değil, Hoffmann'ın en ilgi çekici karakterlerinden biri olan Johannes Kreisler'e ithafen Johannes Kreisler junior şeklinde imzalıyormuş. Buradan Brahms'ın kendisini Hoffmann ile ne kadar özdeşleştirdiği sonucuna varabiliriz.

Günümüzde besteci kimliğiyle neredeyse hiç bilinmeyen E.T.A. Hoffmann'ın bazı eserleri de bu vesileyle uzun yıllar sonra yeniden seslendirilmiş oldu. 11 gün içerisinde 200'ün üzerinde müzisyenin sekiz farklı mekanda ve 33 ayrı konserde sahne aldığı festivalde bu yıl dinleyiciler fantastik, masalsi, ruhani ve yer yer karanlık anlarla başa bırakıldı.

Sabah Konserleri

Lübeck her ne kadar üç üniversiteli bir öğrenci şehri olsa da nüfusunun büyük kısmının Almanya genelinde olduğu gibi epey yaşlı olduğunu söyleyebilirim. Dolayısıyla festival boyunca her sabah saat 08:30'da Jakobi Kilisesi'nde başlayan Sabah Konserleri'nde bile kilisenin dolu olmasına şaşırılmamak gerek.

Dietrich Buxtehude'ye kadar dayanan köklü kilise orgu geleneğiyle Lübeck, org müziği açısından da büyük önem teşkil eden

Jakobi Kilisesi Lübeck

www.andante.com.tr // Temmuz 2022 - Sayı 189

ANATOLYAN
ANBOSU BORUSAN
ANATOLYAN KLASİK
ANBOSU

BORUSAN KLASİK'TE

AYIN BESTECİSİ
Hakan Ali Toker
[1976]

AYIN YORUMCUSU
Masis Aram Gözbek ve
Boğaziçi Gençlik Korosu

TEMMUZ AYINDA HAFTA SONU TEMALARI

Cumartesi 12.00-14.00, 18.00-20.00, 23.00-24.00
Pazar 12.00-13.00, 18.00-20.00, 21.00-22.00 saatleri arasında

29. İstanbul Caz Festivali (2-3 TEMMUZ)

Çalgıların Şarkısı (9-10 TEMMUZ)

Hakan Ali Toker ve Bestecilerimiz (16-17 TEMMUZ)

Boğaziçi Gençlik Korosu ve Korolarımız (23-24 TEMMUZ)

Taze Kayıtlar ve Yeniden Yayınlananlar (30-31 TEMMUZ)

RADYONUN KLASİK USTALARI HER HAFTA SİZLERLE!

Pazartesi: Zerhan Gökpinar "Notaların Dili" 10.00 ve 20.00
Pazartesi: Füsün Özgüç "Kuğunun Şarkısı" 14.00 ve Salı, Çarşamba, Perşembe 14.00
Pazartesi: Orhan Veli Özbayrak "Türkiye'nin Bestecileri" 23.00 ve Cumartesi 14.00
Salı: Gaye Çağlayan ve Cem Küçümen "Birlikte" 10.00 ve 20.00
Çarşamba: Gaye Çağlayan "Müzik Mutfağı Tadımlık" 10.00, 22.00
Perşembe: Gaye Çağlayan ve Burçin Büke "Gurme Müzik" 10.00 ve 20.00
Perşembe: Aydın Büke "Yeni Kayıtlar" 12.00 ve 22.00
Cuma: Serla Balkarlı "Müzik Masası" 10.00 ve Pazar 15.00
Cuma: Emre Ünlü "Gitarlı Sohbetler / Gitarın Ustaları" 11.00 ve Pazar 20.00
Cumartesi: Füsün Özgüç "Arya" 20.00
Cumartesi: Gaye Çağlayan "Çalgıların Şarkısı" 22.00 ve Pazar 14.00
Pazar: Cem Küçümen "Gitarcular Kulübü" 13.00 ve Salı 22.00

Borusan Klasik, sesleri ve renkleri hiç bitmeyen radyo...

karnaval

www.karnaval.com/borusanklasik
facebook.com/borusanklasik
twitter.com/borusanklasik

TEMMUZ

Öğle Vakti Konserleri

-Festivalin bir sonraki durağı öğlen saat 12:30'da Behnhaus Drägerhaus Müzesi'nde gerçekleşen Öğle Vakti Konserleri oldu. E.T.A. Hoffmann'ın çok ilginç bir yönü festivalin Öğle Vakti Konserleri'ne de ilham olmuş. Hoffmann o kadar büyük bir Mozart hayranıymış ki, aslında "Wilhelm" olan ön isimlerinden bir tanesini "Amadeus" olarak (Wolfgang "Amadeus" Mozart'a gönderme olarak) değiştirmiş. Hoffmann'ın bu takıntı diyebileceğimiz derecedeki Mozart hayranlığına ithafen festival, müze konserlerinde sadece Mozart'ın yaylı dörtlülerine yer ayırmış. Bestecinin son dört yaylı dörtlüsünün seslendirildiği açıklamalı konserlerde yine Lübeck Müzik Yüksekokulu profesörleri ve öne çıkan öğrencileri birlikte sahne aldılar. Konser öncesi ve sonrasında dinleyicilerin müzedeki güncel sergiyi edebilmeleri açısından da bu konserlerin özellikle ilgi çektiğini söylemeden geçmeyeyim.

Akşam Konserleri

Festivalin çekirdeğini oluşturan Akşam Konserleri Lübeck Müzik Yüksekokulu Konser Salonu'nda yapıldı. Bu konserlerin en sevdiğim tarafı, her birinin kendine ait bir teması olması. Büyüleyici, Gizemli ve Hülyalı gibi temalar çerçevesinde şekillendirilen konserlerde Brahms başta olmak üzere farklı bestecilerin oda müziği türünde eserleri seslendirildi. Bir diğer ilgi çekici nokta ise seslendirilen her eser farklı müzisyenler arasında paylaştırıldığı için ortaya çıkan müzikal çeşitlilik. Aynı konser içerisinde arp, yaylı dörtlü, piyanolu üçlü ve üflemeli sekizli dinleyebilmek sanırım her yerde karşımıza çıkabilecek bir durum değil. Festival direktörü Prof. Dr. Wolfgang Sandberger'ın kısa ama bilgilendirici açıklamalarıyla hem eserler, hem de o akşamki tema hakkında bilgi edinmek de mümkün oldu. Bu sayede dinleyicilerin eserleri daha farklı bir bilinçle dinleyebildiklerinden eminim.

Ukrayna'da devam etmekte olan

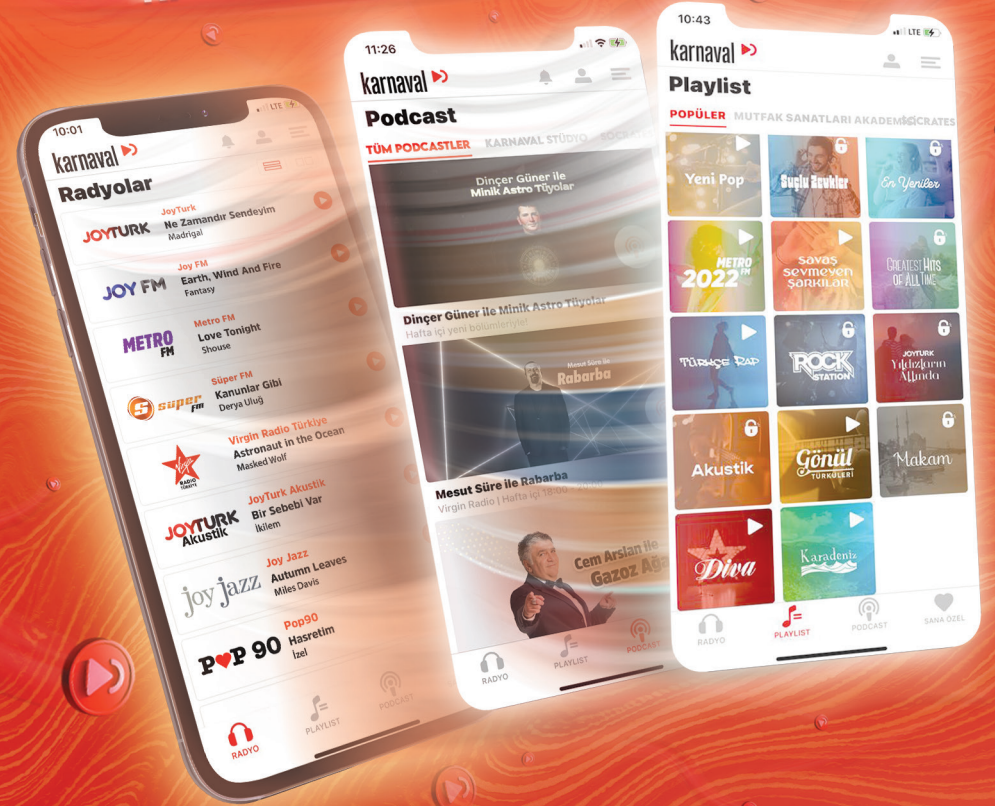
Lübeck Müzik Yüksekokulu Konser Salonu

savaşın etkileri Almanya'da da yoğun şekilde hissediliyor. Gündemdeki sıcaklığı korumaya devam eden savaş kültür - sanat kurumlarını da her anlamda harekete geçirdi. Geçtiğimiz aylarda birçok Ukraynalı müzik öğrencisine kapılarını açan Lübeck Müzik Yüksekokulu, savaş karşıtı duruşunu Brahms Festivali aracılığıyla da dile getirdi. Üniversitenin Senfoni Orkestrası'nın yer aldığı Barış Konserleri'nde, Robert Schumann ve Gustav Mahler'in yanı sıra Valentin Silvestrov'un *Ukrayna için Dua* adlı eserinin de dünya prömiyeri yapıldı.

Öğrenci ve öğretmenlerin gerçek bir aile ruhu ve büyük titizlikle ortaya koyduğu Brahms Festivali işte bu şekilde 30. yılını kutladı. Yazıyı fazla uzatmamak adına festivalin sadece en çok öne çıkan kısımlarını kaleme almak istedim. Okuduklarınız aslında buz dağının sadece görünen kısmı. Bir gün imkanınız olursa yolunuzu Kuzey Almanya'ya düşürmenizi ve bu son derece kaliteli festivali ziyaret etmenizi şiddetle tavsiye ederim. Mütevazı görünümlü bir üniversite festivali oluşu sizi yanıltmasın. Gerek program içeriği, gerekse ortaya koyulan icraların seviyesiyle her anlamda doyurucu ve nitelikli bir festival olduğunu garanti edebilirim. 🌿

KARNAVAL KAZANDIRIYOR!

RADYO - PODCAST - PLAYLIST

Karnaval'ı app'ten ya da Karnaval.com'dan ücretsiz dinleyin, dinledikçe biriktireceğiniz Karnaval Para'larla istediğiniz hediye kazanın!

karnaval ▶

Ücretsiz indir
App Store'dan
Google Play
AppGallery
www.karnaval.com